

**Utbildning
bygger
Sverige starkt**

ALLIANSEN

Inledning

Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna lägger gemensamt fram en budget för fler jobb, mer kunskap i skolan, högre kvalitet i välfärden och ett starkare Sverige.

Utbildningen i Sverige ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. För elevernas skull men också för jobben, välfärden och sammanhållningen. Föräldrarna ska veta att när barnen kommer hem från skolan har de lärt sig något nytt i en trygg miljö. Alla elever ska mötas av höga förväntningar och ges det stöd och den stimulans som var och en behöver för att nå kunskapsmålen och växa utifrån sina egna förutsättningar. Skolan ska också ge bildning och lära för livet – inte bara arbetslivet. Oavsett bakgrund eller var du går i skolan. Så ges alla barn en bra start i livet. Alliansen vill fortsätta arbetet för mer kunskap i skolan. Målet är att Sverige inom tio år ska ligga på topp-tio i Pisa-mätningarna.

Den nya regeringen med Socialdemokraterna och Miljöpartiet saknar svar på Sveriges utmaningar. Den budgetproposition som regeringen presenterat bryter mot Alliansens fokus på mer kunskap i skolan och höjer i stället trösklarna in på arbetsmarknaden för unga genom dyrare ungdomsjobb och en utbyggnad av tillfälliga platser i stället för jobbpolitik.

UTBILDNING BYGGER SVERIGE STARKT

För att nå Alliansens höga ambitioner på skol- och utbildningsområdet behövs fler utbildade lärare, fler speciallärare och minskade klasstorlekar. Vi vill göra grundskolan tioårig, att betyg ska ges från årskurs fyra och införa mer matematik- och svenskundervisning. Vi slår vakt om valfriheten och föräldrars och ungas rätt att få välja skola.

Viktigt är också satsningar på trygghet och studiero. Vi vill utöka skolidrotten och göra stora satsningar på att motverka barn och ungas psykiska ohälsa. Fokus framöver bör ligga på att öka tillgängligheten till förebyggande arbete. Större och mer samordnade insatser krävs. Föräldrar, socialtjänst, skola/elevhälsa, BUP och övrig sjukvård behöver samarbeta bättre. Alliansen avsätter betydligt mer resurser till detta område än vad regeringen gör med sin satsning på elevhälsan.

Möjligheten att delta i fritidsaktiviteter kan vara helt avgörande för ett barns känsla av tillhörighet och gemenskap. Med den fritidspeng som alliansregeringen infört minskas risken att barn ställs utanför gemenskapen på grund av begränsningar i föräldrarnas ekonomiska situation. Nu väljer regeringen att dra tillbaka denna reform vilket får till följd att situationen för många barn i ekonomisk utsatthet försämras ytterligare.

Lärare ska kunna koncentrera sig på undervisningen och vi behöver göra mer för att minska administrationen. Bra lärare ska ha hög lön. För att göra läraryrket mer attraktivt behövs också möjligheter att göra karriär och utvecklas i yrket.

Vi vill se en gymnasieskola som underlättar ungdomars övergång till arbetsmarknaden och stärka gymnasieskolans bidrag till den nationella kompetensförsörjningen. Vi vill ha en försöksverksamhet kring gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar, så kallade branschlärlingar. Vi vill se höjda lärlingsersättningar i syfte att ytterligare öka lärlingsutbildningens attraktionskraft.

I BUDGETMOTIONEN FÖRESLÅR ALLIANSEN:

MER KUNSKAP I SKOLAN

- Satsningar på fler utbildade lärare.
- Satsningar på fler karriärtjänster i skolan. Särskilda satsningar görs i utanförskapsområden.
- Satsningar på fler speciallärare.
- Minskad klasstorlek i lågstadiet.
- Satsningar på ett fortsatt mattelyft.
- Satsningar på ett fortsatt läsllyft.
- Införande av en tioårig grundskola så att också de yngsta eleverna får rätt till stöd och stimulans för att lära sig skriva, läsa och räkna.
- Införande av fler matematiklektioner i högstadiet.
- En utökning av undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa i grundskolan med 100 timmar, vilket motsvarar en ökning av idrottsämnet med 20 procent.
- Att det redan under första skolåret slås fast ett nytt kunskapsmål i att läsa och förstå enklare texter samt införs ett obligatoriskt bedömningsstöd i att läsa, skriva och räkna.
- Att betyg införs från årskurs 4.
- Att undervisningstiden i svenska utökas för nyanlända elever och andra elever med liknande behov.
- Åtgärder för att säkerställa att nyanlända elevers kunskaper bedöms skyndsamt och att de snabbt får en placering i lämplig årskurs och undervisningsgrupp.
- Ett förtydligande av regelverket kring förberedelseklasser, bland annat för att undvika att eleverna blir kvar för länge i dessa, för att på så sätt öka möjligheterna för nyanlända att under en period få fokusera mer på ämnet svenska.
- Att det införs obligatorisk läxhjälp, det vill säga en skyldighet för kommuner och fristående huvudmän att erbjuda läxhjälp till alla elever, för att alla elever ska få goda förutsättningar att utvecklas.
- Att det införs en skyldighet för huvudmännen att erbjuda sommarskola för elever i årskurs åtta och nio som riskerar att inte nå gymnasiebehörighet.
- En förlängning av skolplikten med ett år för elever i nuvarande årskurs nio som inte når gymnasiebehörighet.

RÄTT ATT VÄLJA SKOLA – SKÄRPT KVALITETSKONTROLL

- Att det fria skolvalet behålls och att inte införa kommunalt veto.
- Att de som bedriver utbildningsverksamhet ska ta ett långsiktigt ägaransvar.
- Att Skolinspektionen ska pröva den fristående huvudmannens lämplighet inför etablering eller vid ägarbyte.
- Att insynen i fristående och kommunala skolors ekonomi ska öka samt att vi vill öka öppenheten genom att införa meddelarskydd för anställda i fristående skolor. Offentlighetsprincipen ska också gälla. Det ska ske på ett sätt som inte i onödan ökar den administrativa bördan för skolorna och huvudmännen.

-
- Att det ska finnas lättillgänglig och relevant information om alla skolor och om vilka fristående och kommunala utbildningar som erbjuds i kommunen, så att det blir lättare för föräldrar och elever att välja skola.

TRYGGHET, STUDIERO OCH SATSNING MOT BARN OCH UNGAS PSYKISKA OHÄLSA

- Att skolor ska kunna ge elever på gymnasiet och högstadiet ett skriftligt ordningsomdöme. Ordningsomdömet ska inte ingå i slutbetyget.
- En satsning på totalt en miljard kronor mellan 2016-2018 för att förebygga och minska psykisk ohälsa bland barn och unga. Denna satsning ska bidra till att öka kunskapen om barns och ungas psykiska ohälsa, öka tillgängligheten till stöd och vård, samt öka samverkan mellan skola, sjukvård och socialtjänst när det gäller barn och unga med psykisk ohälsa.
- Insatser för att stärka elevhälsan inom ramen för satsningen mot barn och ungas psykiska ohälsa.

ETT UPPVÄRDERAT LÄRARYRKE OCH STÄRKT SKOLLEDARSKAP

- Att digitaliserade nationella prov och centraliserad rättning införs. Detta ska ske i den utsträckning som är lämplig och möjlig, i syfte att frigöra mer tid för undervisning och för att öka likvärdigheten i rättningen.
- Att antalet nationella prov ska behållas.
- En utbyggnad av förskole- och lärarutbildningarna samt speciallärarutbildningen.
- Att en premie införs för speciallärar- eller specialpedagogexamen liksom för ämneslärarexamen inom matematik, biologi, kemi, fysik eller teknik.
- Utbyggda kompletterande utbildningar, så att fler vägar in i läraryrket skapas för dem som redan har ämneskunskaper.
- Att antalet förstelärare i skolan utökas stegvis fram till 2018.
- Att obligatoriska individuella utvecklingsplaner tas bort i årskurs 4 och 5 när betyg i dessa årskurser införs, för att minska lärarnas administrativa börda.

EN GYMNASIESKOLA FÖR JOBBEN OCH DEN HÖGRE UTBILDNINGEN

- Att det ska vara en rättighet och inte en skyldighet för elever på gymnasiet yrkesprogram att läsa in högskolebehörighet.
- Att gymnasiestudier ska vara frivilligt.
- Ökat arbetsgivaransvar för lärlingsutbildningarna så att de ännu bättre kan anpassas till arbetsmarknadens behov. Ett första steg är att genomföra en försöksverksamhet kring gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar, så kallade branschlärningar.
- Höjd lärlingsersättning i syfte att ytterligare öka lärlingsutbildningens attraktionskraft. I de fall lärlingen har en lärlingsanställning ska det prövas om ersättningen ska gå till arbetsgivaren.
- En förlängning av möjligheten för unga att få den högre bidragsnivån inom studiemedlet för att fler ungdomar ska slutföra sin gymnasieutbildning.
- Att attraktiviteten i teknik- och vårdprogrammen ökas genom tydligare yrkesutgångar, gymnasieingenjör respektive undersköterska.

FRITIDSHEM FÖR TRYGGHET, KUNSKAP OCH SAMMANHÅLLNING

- Att storleken på barngrupperna på fritids minskas genom ett prestationsbaserat stöd till de huvudmän som har små barngrupper eller som minskar storleken på stora barngrupper.

KVALITET I FÖRSKOLAN OCH BARNOMSORGEN

- Att Skolinspektionens tillsyn över förskolan förstärks, med fokus på kvalitet och måluppfyllelse. Den nuvarande tillsynen ska kompletteras med regelmässiga stickprov genom besök på ett antal förskolor i varje kommun.
- Att Skolinspektionen genomför en särskild treårig kvalitetsgranskning. Barngruppernas storlek ska särskilt analyseras.
- Att storleken på barngrupperna i förskolan minskas genom ett prestationsbaserat stöd till de huvudmän som har små barngrupper eller som minskar storleken på stora barngrupper.
- Att antalet platser på förskolläraryrket permanent ökas.
- En förlängning av förskolelyftet till och med 2018, med inriktning mot bl.a. naturvetenskap och teknik samt modersmål och flerspråkighet.
- Ett förskolechefslyft 2015-2018 för att utveckla det pedagogiska ledarskapet i förskolan.

HÖGRE UTBILDNING FÖR KUNSKAP OCH BILDNING

- En ökning av antalet platser för bl.a. lärare, specialistsjuksköterskor och barnmorskor, samt en särskild satsning för att vidareutbilda förskollärare till att bli behöriga också för lågstadiet. Totalt kommer det att bli en ökning med ca 10 000 studenter per år.
- En höjning av studiemedlet så att studenterna får 1000 kronor extra i månaden.

EN TILLGÄNGLIG KULTUR

- Ett förtydligande av skollagen så det blir tydligt att enskilda konfessionella inslag, såsom psalmsång, blir tillåtna. Detta för att undanröja den osäkerhet som funnit kring möjligheten för skolor att ha skolavslutning i kyrkan.

Reformer i förhållande till 2014 års ekonomiska vårproposition

Miljarder kronor	2015	2016	2017	2018
REFORMER				
Minskade barngrupper i förskola och fritidshem m.m.	0,5	0,91	0,91	0,88
Tioårig grundskola och lågstadielyft (bl.a. mindre klasser)	2,07	2,22	3,07	3,75
Mellan- och högstadiet (mer matematikundervisning, sommarskola och läxhjälp m.m.)	0,52	0,77	1,14	1,13
Nyanlända och utrikesfödda elever	0,27	0,41	0,53	0,48
Utbyggd utbildning och fortbildning för lärare m.m.	0,58	0,92	1,21	1,32
Förstärkt karriärtjänstreform	0,01	0,14	0,27	0,45
Fördubblad lärlingsersättning	0,09	0,12	0,13	0,14
SUMMA	4,04	5,49	7,26	8,15
Höjt studielån och fler platser i yrkesvux	0,71	0,42	0,29	0,17
Satsning mot barns och ungas psykiska ohälsa		0,25	0,35	0,4
SUMMA	0,71	0,67	0,64	0,57